

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVII

Nr. 217.

Braşov, Luni-Marţi, 4 (16) Octombrie

1894.

Redacţiunea, Administraţiunea,
şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistraţiunea în Braşov şi la ur-
mătoarele Birouri de anunţuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Opatik
Nachfolger; Anton Opatik, J.
Dannberg. În Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat. În
Bucureşti: Agence Havas, Suc-
cursale de România: în Ham-
burg: Karoly & Lehmann.
Preţul inserţiunilor: o serie
garnon pe o coloană 8 or. şi
50 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

„Gazeta” iese în mâna care îi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl. e.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din ţară şi din afară
şi la dl. elector.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, piaţa mare,
Tergulului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe şase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dăruirea în casă: Pe un an
12 fl., pe şase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât şi inserţiunile supt
a se plăti înainte.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Octombrie 1894 st. v.
s'a deschis un nou abonament,
la care invităm pe toţi amicii şi
sprijinitorii foştei noastre.

Preţul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe şase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România şi străinătate:	
pe un an	40 franci
pe şase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data
de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe şase luni	1 fl.
Pentru România şi străinătate:	
pe un an	8 franci
pe şase luni	4 "

Abonarea se poate face mai uşor
prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

Ministrul Szilagy la Pojuna.

Braşov, 3 Octombrie v.
Ministrul unguresc de justi-
tia, Desider Szilagy, s'a prezentat
Sâmbăta trecută înaintea alegători-
lor săi din Pojuna pentru a-şi face
darea de seamă, de-o parte, er de
alta pentru a mulţumi Pojunenilor,
câ l'au numit cetăţenii de onore.
In darea sa de seamă, ministrul
declară mai întâiu, că guvernul
este hotărât de-a nu renunţa la pro-
iectele privitoare la recepţiunea Evrei-
lor şi la liberul exerciţiu religio-
nar, pe cari din nou le va pre-
senta ambelor camere în speranţa,
că a doua-ora proiectele vor fi pri-
mite şi din partea camerei magna-
ţilor. Vorbi apoi despre politica
bisericească peste tot, dicându între

alte, că mai ales în părţile lo-
cuite de naţionalităţi, această politica
este prezentată ca un mijloc arti-
ficial al maghiarisărei forţate;
al uciderii limbei materne.

„Nimenea”, duse ministrul, „n'a
făcut vre-odată nici măcar încercarea
de-a dovedi, că pentru ce şi
întru cât se cuprinde în aceste
proiecte tendinţa de maghiarisare
forţată. Agitatorii naţionalităţilor
de-altmintrelea nici nu se frământă
cu biserica, ori cu religiunea, ei vor
numai să excite antipatia naţiona-
lităţilor contra a totu ce se face
pentru apărarea instituţiei statu-
lui maghiar şi pentru delaturarea
acelor pedece, pe cari egoismul
confesiunilor şi naţionalităţilor îl
pune în calea apropierei cetăţenilor
unii de alţii. *Recunosc pe faţă că,* din
acest punct de vedere, *ei nu o*
causă serioasă de-a ataca proiectele biseri-
cesci, deoarece aceste proiecte, mai
ales faţă cu bisericile, cari conţin
în sine şi un exclusivism de na-
ţionalitate, vor disolva acest se-
paratism, şi pentru-că pe terenul
intemeierii familiilor vor apropia
mai tare pe cetăţenii unui de alţii,
vor slăbi factorii separatismului şi
vor întări sentimentul solidarităţii,
pe cari egoismul de naţionalitate
şi confesională voesc să le susţină
cu îndârjire”.

Cu alte cuvinte, ministrul Szi-
lagy recunoşce, că proiectele bise-
ricesci tind la maghiarisarea for-
ţată a cetăţenilor nemaghiari, pe
cari vor să-i deslipescă de institu-
ţiunile lor naţionale bisericesci şi
să-i împingă în cazanul comun
al maghiarisărei. Chiar dacă ar fi
adevărat, că nimenea nu s'a încercat
de-a dovedi, că pentru ce şi
întru cât se cuprinde în proiectele
bisericesci tendinţa de maghiarisare
forţată, acesta a făcut-o acum însu-
şi d-l Szilagy, care prin cuvintele de
mai sus a desfăşurat foarte bine
scopurile perverse şi duşmănoase, ce
se urmăresc prin acele proiecte
contra cetăţenilor nemaghiari.

A mai vorbit d-l Szilagy şi
despre reforma administraţiei di-
cându, că după reformele bisericesci,
cea mai mare reformă, ce are să
urmeze, va fi reforma administraţiei.
In legătură cu acesta, ministrul
vorbi mai pe larg şi despre Ro-
mânia. Cestiunea naţionalităţilor este,
după el, identică cu cestiunea re-
formei administraţiei.

„Pressa naţională română şi
opera de subminare a agitatorilor
tinde direct într'acolo”, duse mini-
strul, „ca în cetăţenii români să in-
rădăcineze ură atât faţă cu ordinea
constituţională a statului, cât şi faţă
cu ceilalţi cetăţeni. Nu este aici lo-
cul de-a arăta toate cele ce s'au făcut,
ce s'au neglesit a se face sau ce
trebuie să se facă faţă cu această miş-
care şi faţă cu aceste stări, cari fără
îndoială sunt bolnăvicioase. Din par-
te-mi nu consideră nici o mişcare
constituţională ca eschisă într'un
stat liber, der într'egă mişcarea
acesta (română) prin mijlocele sale
stă în afară de constituţie şi prin
scopurile sale finale de-asemena
tinde a o rupe cu constituţia. Pri-
mul lucru, ce-l dorim noi, este
ca să păşescă pe terenul constitu-
ţional. Pe acest teren să se vali-
dizeze plângerile şi dorinţele lor.
A trece cu vederea întrebarea
unor mijloce ilegale şi răsvrătore
nu este ertat, der nici a rămâne
numai pe lângă represive nu este
corect”.

După acestea ministrul duse,
că agitatorii trebuie făcuţi imposi-
bili, er „elementul leal, care per-
dându-şi curajul tace cu capul
plecat” trebuie pretutindenea me-
najat, er în popor trebuie deşteptat
sentimentul, că de interesele,
de limba şi fericirea lui se îngrijesc
statul cu egală bunăvoinţă şi că
întru nimic nu este mai puţin
considerat, ca ceilalţi cetăţeni.

In acestea s'ar cuprinde pe
scurt vederile d-lui Szilagy faţă
cu cestiunea naţionalităţilor şi mai
ales faţă cu Românii. Aceste ve-

deri de-altmintrelea ne sunt bine
cunoscute. D-l Szilagy, în vederile
sale politice faţă de noi, nu se deo-
sibesc întru nimic de cei mai or-
dinar semi-docti maghiari de prin
provincia. El ştie numai una: să
mergem în dietă, să fim „patrioţi”
şi să lucrăm unguresc.

Cu de acestea însă nu va ferici
d-l Szilagy Ungaria nici-odată. Va
sosi un timp, când se vor con-
vinge Ungurii, că altfel este a se
vorbi despre cestiunea noastră, care
este o cestiune mult mai serioasă,
de cum i se pare ministrului Szi-
lagy.

Cum înţelege ministrul Eötvös „împăcaciunea”.

Mulţi dintre omenii uşor credători
se legăna în iluziunea, că noul ministru
de culte şi instrucţiune publică, br. Lorand
Eötvös, va fi mai conciliant şi mai drept
faţă cu limbile nemaghiare din patriă,
decât autecesorii săi. Dela început noi am
susţinut însă, că noul ministru nu este
cu nimic mai bun, decât alţi sovinişti
maghiari. Aserţiunea noastră a fost
plănită justificată prin chiar înseşi
faptele şi poririle d-lui ministru de culte,
er acum ne este dat să vedem, că el
nu numai nu respectă dreptul şi compe-
tenţa de limbă a naţiunilor nemaghiare,
ci le calcă în picioare fără nici un
scrupul, bagşema ca să completeze
opera de distrugere a înaintaşilor săi.

Este un ş în legea batjocurită „de
naţionalitate”, din 1868, care dispune,
că comitatele de limbi diverse îşi
stabilesc înseşi limba oficiosă şi
protocolară. Der mai este şi alt ş,
care dispune expres, că în comitatele,
unde majoritatea locuitorilor sunt
Români, Serbi etc., limba majorităţii
se respecteză în toate agendele
publice.

Dela 1868 au trecut o sumedenie
de ani, şi această clară dispoziţiune
a legii nu s'a observat, ba s'a
nesocotit şi călcat în picioare în
mod criminal de către autorităţile
unguresci. Ici colo au mai putut
până acum, ca baromi autorităţile
noastre bisericesci să se folosescă de
dreptul, ce li-l dă legea în contactul
cu auto itaţile

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

O sărutare.

De Luigi Capuana.
Contesei Bellati i-se croise pedépsa
de-a spune fiă-căruia câte un caraghios-
lic, sau ceva ce să satisfacă pe respectiva
persoană.
— Nu, nu! Nu sunt obiçnuită cu
aşa ceva...
Şi rise foarte draguţ.
Arangiorul nemilos al jocului, ofe-
rindu-i braţul, o conduse de jur împre-
jur, şi cu serioşitate majestică băgă de
seamă, dacă este mulţumit fiă-care cu ceea
ce i-se spune.
Damele, cari erau de faţă, păreau
re-spuse de satisfăcute, fiind-că contesa le
cunoscuse, în mod neîndoios, dorinţele şi
aşteptările, pe cari ele, între patru ochi,
nu se şiau cătuşi de puţin a şi-le mani-
festa. Barbaţii, cu excepţia celui din urmă,
au fost atât de urbani, încâtu declarară:
că lor le serveşce spre deplină satisfacţiă

chiar şi numai împrejurarea, că pot vedea
pe contesa.

Mai resta numai declaraţiia baronului
Paul Foli, un ténér frumos, cutezător,
der de-o expresiune foarte agreabilă a
feţii, şi care cu glas tragic şi serios se
obiçnuia a reţeta cu cea mai mare con-
secuenţă:

— Contesă, 'mi e neexplicabil, că
d-ta nu eşti amoresată în mine. Der acesta
nu mă împedecă, ca să nu te iubesc eu
pe d-ta. Etă ceva şi mai neexplicabil.

Contesa, c'o gingaş sentimentalitate,
fi întinse mâna înmănuşată spre sărutare
şi răspunse în ton îniştit:

— Într'adever e de neînţeles, der
dăcă aşa este?

La seratele contesei văduve Bellati,
baronul Paul Foli nici nu era numit
alt fel, decât „neexplicabil”. Lucrul
îns se părea, că nu trece peste marginele
unei simple glume. In castelul pompos
al contelui Rampa din Borzano, oşpetii
apropo nu auşiau nimic în această di
dela baron, decâtu refrenul amintit: la mesă

în grădină, cu ocaşia plimbărilor şi acum
şi sera în salon, unde se întruniră după
cină, ca să încheie sera prin conversaţiă,
cu puţină musică şi în fine c'un mic joc
de societate.

Baronul vedându, că contesa se apro-
pie de el, îşi puse picioarele cruce şi făcu
o mină de om, care pôte fi satisfăcut
forţe cu greu.

— Bagă de seamă! duse contesa. Dăcă
mă superi, o să mă certă cu d-ta.

— Pentru voia lui Dumnezeu, dora e
aici judele! răspunse baronul, arătându
spre gavalorul Vergani, care, în conscienţa
serbătorescă a însemnătăţii oficiului său,
sta departe cătu-va paşi de ei cu pieptul
înţins, nemişcat.

Cavalerul Vergani se plecă adencu.

— Voiu face dreptate.

Contesa liniştită se aşegă lângă baron.

— Ai fi satisfăcut, dacă aş fi amo-
resată în d-ta?
— E prea puţin; acesta şi aşa în
cele din urmă va trebui să urmeze.
— Omă impertinentă.

— Şi atât e prea puţin. Mai de-
parte dorna.

— Der dacă ţi aşi recomanda o fru-
mósă nevastă, care are o zestre de şec
milióne?

— Asta e prea mult. Miliónele ei
ar eclipsa-o înaintea mea.

— Dera miliónele singure fără ne-
vastă, ţi-ar plăce?

— N'aşi aci ce să facă cu ele; eu
sunt grozav de virtuos şi modest.

— Dumneşce! esclamă contesa, bă-
tându nerăbdător cu piciorul.

— Ei, am aflat! adause ea îndată.
Der dacă te-aş dării c'o bucatăresă es-
celentă?

— Am deja una în prospect de-a o
lua acuşi în articulo mortis.

— Ai merita-o.

Şi astfel ţinu lungu timp con-
versaţiă. Contesa îi făcu vre-o trei-şeci
de recomandaţiuni şi baronului nu-i
plăcea nici una; el i răspundea totu
felul de prostii.

publice. Acum însă nici acestu minim de dreptu nu ni se mai respectă. Ță unu casu:

„Budapesti Hirlap“ dela 15 Octombrie aduce scirea, că comisiunea administrativă a comitatului Timișu a înaintat ministrului de culte o jalbă, în care îi spune, că episcopulu „valahū“ din Caransebeșu nu vré să respecte „legea“, adecă comunică cu oficiile comitatense în *limba română*.

Lucru mare! Ministrulu *Eötvös*, luându scire despre acéstă „procedură ilegală“ a episcopulu și consistoriulu „valahū“, a trimisū numai decătū unū rescriptū episcopulu, în care îl soméză, ca pe viitorū să *corespondeze în limba maghiară* cu autoritățile comitatense și să dea porunci și subalterniloru săi, ca și ei să facă asemenea, deorece dela 1873 limba protocolară a comitatului Timișu, este cea maghiară.

Înțeleptu ministru! Fia-cine scie, că majoritatea populațiunei comitatului Timișu, nu o forméză Maghiarii, oi Români și Sârbii etc. Cum vine dér d-lu ministru să calce însu-și legea, octoândū limba maghiară unei autorități bisericesci române, când acéstă, în virtutea legii, are dreptu de-a se folosi de limba ei oficiosă (română) față cu autoritățile comitatense.

Dér amū cheltui vorbe de géba, continuând a arăta ilegalitatea acestui pasu din partea d-lui ministru. Observămū numai, că zăpăcitu, nebunū și de compătimitu ar fi acelu Românū, care ar mai puté crede ađi, că unū ministru ungurescu pôte să fiă dreptu și legalu. La noi dreptulu e înlocuitu cu forța, legea cu ilegalitatea, adevérulu cu minciuna. Ță cinosura ministriloru unguresci, cari s'au ilustratū mereu de 26 de ani, ca cei mai iscusiți calcători de drepturi și legi

La adresa contelui Kálnoky.

Comitetulu Ligei culturale române, în frunte cu președintele V. A. Urechia, a datū unū manifestū, tradusū în tóte limbile culte din Europa, dreptu răspunsū vorbirei contelui Kálnoky din delegațiuni, în care s'a ocupatū de cestiune română. După-ce manifestul schițéză vorbirea lui Kálnoky și după ce arată, că „România irredentă“, „Daco-România“, nu suntū nici sintesa mișcării române, nici arme de însuflețire, de cari poporul românū n'are nevoie, — continuă ast felū:

Contele Kálnoky o spune categoricu: „Irredenta începe să lucreze îndată ce relațiunile între guverne se răcescū, s'eu se rupū“. Relațiunile dintre guvernul nostru și alu Austro-Ungariei, nici reci, nici rupte nu suntū, ci calde, și mai mult decătū satisfăcătore. Ar urma potrivitū experiențelor contelui, ca mișcarea noastră, decă irredentistă ar fi să fi scăđutū pe măsură, ce relațiunile diplomatice deveniau mai satisfăcătore, pentru-ca astăđi să adormă sub cordialitatea minunată a guvernelorū respective.

De faptū însă contele Kálnoky însu-și afirmă, că „*curentul naționalu actualū este forte întinsū și forte puternicu în România*“.

Nu, mișcarea noastră, nu are nimicū din originalul italianū: noi n'amū copiatū pe nimeni; noi nu cunoșcemū *irredenta romana*, pentru-că nu există. Alceva voimū alceva ne agită; altă cauză sfântă ne înfióră și ne transformă în voluntari credincioși sub drapelul ei naționalū și umanitarū.

De peste Carpați se ridică unū strigătū de desperare într'o limbă, care este a noastră; cei, cari se agită îndurerați frații noștri suntū, pe care cu atâtū mai multū îi vomū iubi, cu câtū suferințele lorū vorū crește, cu câtū lanțurile lorū vorū fi mai grele, cu câtū mai multū din ei vorū fi aruncați în temnițele Ungariei.

Pe noi nu ne frământă „prejudecățile“ invocate de contele Kálnoky, nici nu voimū a concura cu sugrumătorii din Pesta în „fanfaronadă“, orbiți de „greșeli naționale“.

Ceea ce ne mișcă pe noi, este ușorū de înțelesū. Nu putemū sta indiferenți, când 3 milioane de Români suntū amenințați de perire.

Dreptul lorū de a trăi, ca Români, îl au, căci estū unū dreptū, naturalū, consacratū de alt-felū și de dreptul publicū internaționalū. Și decă noi n'amū susținé acestū dreptū alu lorū, amū renunța și la alu nostru. Dreptul lorū istoricu de a trăi ca Români, îl au, căci pe pământū românescū au statū pavăză de apărare a civilizațiunii europene, și în lungul secolilor n'au consițitū a-și părăsi limba și conștiința lorū de poporū românicu. Și noi, decă n'amū susținé acestū dreptū alu lorū, în curendū am capitula pe alu nostru.

Nu „prejudecățile“, ci pesimțirile primejdiei comune ne ridică în masă viuă și conștiință pentru a opri lovitura fatală, care ar isbi deopotrivă în noi, ca și în patria fraților noștri.

Ță unde trebuie căutate cauzele profundei noastre mișcări pentru a o înțelege în caracterele ei esențiale, în secolul elevidentū și marturisitū.

Contele Kálnoky își exercită abilitatea în fantezii irredentiste, pe când primul-ministru alu Ungariei, domnul Wekerle, se apropie în parte de adevérū. Domnul Wekerle se exprimă ast-felū cătră corespondentul diarului „Figaro“:

„Pentru ca să dispară divergențele „actuale, cari există între cetățenii români și unguri, trebuie să se începă anume cu unii unguri. Când micii nemeși din Transilvania, — leneși, atât de aroganți câtū și de proști. — vorū părăsi aerile lorū „de mari seniori fără lăsoae, și nu vorū mai desprețui pe țărani români, ca pe „nisce robi, pentru a le intra în minte, că „la sfârșitul secolului alu 19 lea nimicū nu „se mai pôte face fără respectul drepturilor aluia — și noi vomū, sci să pu-nemū rânduēlă — va fi deja unū mare „pasū făcutū“.

Este o gravă eróre s'eu o mistificare și mai gravă a crede, că mișcarea noastră este „irredentistă“, că în fondū ea este provocată și condusă de „Transilvăneni“ pribegi deveniți la noi „profesori inamovibili“ și că depinde de unū guvernū, ca să o covirșescă în urma unor „declarațiuni categorice“.

Ceea ce a pornitū din conștiința unui poporū lealū, dreptū și bunū, și gata de a-și îndeplini rolul s'eu de sentinela expusă la marginile civilizațiunii moderne, trebuia să aibă unū răsnetū puternicu în conștiința înaltă și sensibilă a Occidentului înțeleptū și luminatū.

Și răsnetul a avutū.

Înțelegemū, că contele Kálnoky a fostū nevoitū să console, pe membrii delegațiunii ungare, când a ăisū despre unii articoli din marea presă europeană, că „importanța lorū nu trebuie esagerată“. Dér chiar în acéstă mângăiere este recunoșcere timidă, că cestiunea națională a Românilorū a devenitū o cestiune europeană. . . .

Dér dorescū omenii de statū și de bine ai Austro-Ungariei, ca Europa să nu se alarmeze, ca agitațiunea din România să se potolescă, ca strigătul celor de dincolo să nu mai străbată inimele noastre și conștiința umanității? N'au decătū să facă dreptate poporului martirū; să-i dea deplină și legitimă libertate de a se desvolta după genul s'eu firescu spre propășirea comună și armonică a popórelorū din patriă. N'au decătū să facă din Ungaria o patriă bună a tuturor, căci astăđi ea a ajunsū, după o expresiune emoționată, „*temnița naționalităților*“.

Și atunci pace va fi.

Să se aplice în Ungaria devisa imperiului „*justitia regnorum fundamentum*“, și atunci Ungaria nu va avé cetățenii mai devotați, ca Români de peste Carpați, nici mai buni amici, ca Români din România.

Nu irredentismū facemū, ci dreptatea poporului frate voimū.

SCRIRILE DILEI.

— 3 15 Octombrie.

O fericită scire. Princesa ereditară a României a datū nascere unei princese, Joi la 11 ore și 10 minute în castelul Peleșu. Atătū princesa mamă, câtū și princesa mică suntū în perfectă stare de sănătate. Noua născută va primi numele de *Elisabeta*. Capitala și tóte orașele din România, la primirea acestei sciri, s'au împodobitū s'erbătorește. „Timpul“ ăice: Anul trecutū, aproape pe vremea acéstă, s'a dărunitū țerei unū principe, împlinindu-se ast-felū așteptarea cea mai mare și mai fierbinte a tuturor Românilorū. Anul acesta ni-s'a dărunitū o principesă. Nascerea principesei e o mare bucuriă, o mare alinare pentru familia regală. Suntū ani de ăile, de când, fără o clipă de răgazū, iubita noastră regină plânge cu lacrimi amare pierderea gingașei sale fiice. Durerea acéstă așa de adēncă, pe care nimicū n'o pôte alina, capătă acum o dulce mângăiere: durerosul golū se umple, nescata jale se curmă. O viață nouă se începe pentru dinastie și pentru națiune. Credința în viitorul nostru se întărește, și cu multū ușurați, putemū pași mai energicu înainte. Furtunile, ce ne-ar mai păstra s'orte, ne vorū gasi mai întăriți: căci liniște și mulțumire e în casa noastră.

— o —

Excursiune la „Prăpastii“. Studenții dela gimnasiul rom. gr. or. din locū, în numărū de aproape 70, însoțiți de 9 profesori și unū frumosū numărū de alți membri ai societății române, au făcutū eri o excursiune în romantica regiune stâncosă, numită „Prăpastii“ de lângă Zărnești. Încă alaltăeri, Sâmbată s'era, sosi întrégă societatea în Zărnești, unde a fostū caldurosū întâmpinată la gară din partea reprezentanțelor inteligenței române de acolo. La 8 ore s'era urmă o cină comună, în edificiul școlii române, unde excursioniștii petrecură în societatea fraților Zărneșteni până la miezul nopții între toaste, cântări producțiunii etc. Petrecerea a fostū foarte însuflețită. Eri diminșă, cu tóte că tinărlū

nu era prea favorabilū, convoiul studenților, urmatū de ceilalți excursioniști, plecă la „Prăpastii“ unde ajunse după un marșu de 1 1/2 ore. După ce petrecutū aproape o oră între pitorescile stânci, cari presentă unul dintre cele mai admirabile priveliști din Carpați, cu toții se reîntorseră la Zărnești, de unde la orele 12 a urmatū plearea la Brașovū. Români Zărneșteni, prin rara ospitalitate și prin purtarea lorū deosebitū preventivă, au îndatoratū multū pe excursioniști, cari în mijlocul lorū s'au simțitū atât de bine și cari toți s'au reîntorsū cu cele mai plăcute impresiuni.

— o —

„Gazeta“ și „Politikai Hetiszenle“. Numérul mai nou alu fôiei săptămânale „Politikai Hetiszenle“ se plânge, că „Gazeta“ o atacă forte necruțatorū, pentru-că atrage atențiunea asupra muncii de subminare a Ligei și a lunei oficiale române. Este adevératū; dér „Gazeta“ numai o datoriă națională și-a făcutū, când a pusū în adevérata ei lumină tendința mărșavă a domnilorū dela „P. H.“, cari prin minciuni și suspiciuni josnice caută să compromită legalitatea luptei noastre.

— o —

Congresul bisericeii greco-orientale române. Pe ăia de alaltăeri era să fiă congresul bisericeii române greco-orientale, după periodul expiratū de 3 ani. Congresul însă nu s'a pututū întruni, deorece autoritatea superióră bisericească n'a primitū încă îngăduința dela Majestatea Sa, prin guvernū. Suntem nedumeriți, a soi, cari suntū cauzele acestei neingăduiri.

— o —

Iubileul dirigentului Brandner. S'au împlinitū 25 de ani de când bravul dirigentū alu muziceii orașenesci, d-lu Anton Brandner, a venitū în orașul nostru, luândū asupra-și dirigerea muziceii orașenesci. De atunci și până acum muzica în orașul nostru s'a urcatū din treptă în treptă, mergândū înflorindū înainte. Sub conducerea d-sale s'au formatū societăți musicale; una din aceste este și societatea filarmonică, care la concertul jubilarū, prin „uvertura Lenore“ (Nr. 3) de Beethoven, a arătatū perfecțiunea, la care a fostū adusă. Acestū concertū a reușitū splendidū, avēndū unū programū câtū se pôte de alesū. A mai căutatū corul mixtū s'asescū, alegēndū-și frumoșă operă a lui Niels-Gade, „Frühlingsbotschaft“. Iubilarulū tū viu aclamatū de publicū, oferindu-i se o mare și frumoșă cunună de lauri. Masa comună, ce a urmatū acestui concertū, a fostū forte veselă și animată. Publiculū a fostū în așa numărū mare, încătū neîncăpēndū în sală, multū au trebuitū să renunțe de-a se bucura împreună cu ceilalți în jurul jubilarului. S'a toastatū multū, accentuându-se faptele și neobositele stăruințe ale jubilarului. D-lu primarū Brennerberg oferī, din partea amicilor d-lui Brandner, unū admirabilū acū de brilantū. Societatea filarmonică oferī jubilarului unū lanțū de aurū, ér societatea de cântări s'asescă din București îi oferī unū bățū pentru tactū, forte elegantū, pe care iubilarulū îl primi forte veselū. A fostū frumosū acestū jubileu, pe care l'a meritatū d-lu Brandner, ar fi meritatū încă și mai multū. Repetămū a adresa bravului și meritatului dirigentū felicitările noastre. Dumneđeu să-lu țină, să pótă serba sănătosū și iubileul de 50 de ani.

— o —

Memorandul episcopatului catolicū, pe care acesta l'a predatū Majestății Sale, după cum ăice „Magyar Allam“, reamintescē în modū directū și hotărītū *jurământulū încoronărei*, însemnătatea ceremoniei de încoronare, scutul și drepturile bisericeii catolice etc. În memorandumū se accentéză mai departe fidelitatea și alipirea catolicismului de tronū și dinastie, nu mai puțin însă și „pericolele cari se potū nasce pentru societate și patriă din spiritul legilorū, contrare legilorū divine ale bisericeii“.

— o —

Despărțământulū II (Zărnesci) alu Asociațiunei transilvane își va ține adunarea generală la Vlădeni în 29 Octombrie

— Dér vréi să-ți spunū, când ași fi eu satisfăcutū?

— S'auđimū, de sigurū elū spune o stupiditate.

— Cum nu, e celū mai simplu lucru în lume.

— Ei, când ai fi d'era mulțamitū?

— Mai întâiu trebuie să căștigū ceva. Să prindemū râmășagū.

— Bine, să ne râmășimū. Și ce țiar trebui să căștigū?

— Mâna acéstă.

Contesa se uită curiosă la mâna dreptă spre care arată baronulū, și nu înțelegea lucrulū.

— Mâna acéstă mică și dimpreună cu ea pe d-ta, ca mirésă.

— Dreptū ce răsplată? Întrebă baronesa după o paușă.

— Ascultă, ăice baronulū plecatū la urechia ei. Decă voiu fi capabilū să mă mulțamescū cu d-ta; și numai în aceea ăi voiu fi mulțamitū — însemnăți-o bine — în care fără de-a mă învoi, fără de-a te

opune, cu totulū liniștitū și rece voiu dei pune o sărutare pe buzele aceste. Să ne râmășimū?

Contesa se înroși ca o cerasă și fără de veste sări în susū.

— Bine. Stă râmășagulū, ăice surdēndū superbă.

— Și cređi d-ta, că asta este lucrul celū mai simplu? Sci d-ta cine ești? . . .

— Celū mai frumosū tēn'rū și celū mai de spiritū omū din lume. Asta e părerea mea.

Contesa se găti să plece.

— Pardonū, grăi cavalerulū Vergani, oprindu-o. Baronulū n'a declaratū, că e mulțamitū.

— Cătū se pôte mai bine, răs-punse acela.

Se sculă și se plecā adēncū.

— Oh, oh, strigarā cu toții.

(Va urma).

n. e., *adece Dumineca viitoare*, ér nu în 31 Octomvre, după cum din eróre s'a publicat.

La esamenale de oficeri, ce s'au făcut în Clușiu în zilele dela 20—29 Septemvre n. e., după cum ni-se scrie, s'au supus 29 de voluntari, între cari și patru Români. Au fost respinși 7, dintre cari numai la 5 li-s'a permis să mai ceroteze scola de voluntari, ér ceialalți doi vorú avé să servescă anul alt doilea la compania. Români, cari toți au depus esamenul cu succes bun, sunt aceștia: *Laurian Voda, Ambrosiu Plăianu, Ioan Păvariu și Vasiliu Morariu*. Dintre cei 22, câți au depus esamenul cu succes, s'au activat 5 inși.

Cel mai nou Napoleon. O foia franceză din Marsilia comunică nise fragmente de scrisori, vrându să dovedescă, că dudu lui Napoleon III, care a murit pe pământul Zulufilor, a lăsat în urmă-i ună *bătaie*. Scrisorile, pe cari foia din Marsilia le comunică în fragmente, le-a scris însuși prințul, mamei fiului seu, o damă engleză cu numele *Watkins*, cu care în secret a pășit la căsătorie. Fiul prințului e de 14 ani și trăese în apropiere de Paris.

Se caută un învățător pentru noua scola primară din *Azuga* (România), a căreia limbă de propunere este *română și germană*. Concesiune pentru înființarea acestei scole s'a dat la cererea fabricelor dela *Azuga*. Salarul învățătorului, care pe lângă limba maternă (română), va trebui să știe și limba germană, este 100 lei la lună, cuarțir și lemne pentru foc. Cereșle a se adresa on. Direcțiunii a fabricii de sticlă în *Azuga* (Via-Predeal).

Teatru german în Brașov. Piesa dramatică „*Des Meers und der Liebe Wellen*” de Grilparzer, a fost Sâmbătă de tot bine jucată. Puteri bine împreunate și c'o scenă bună și corăspundătoare îi facu agreabilele scene care le petreci la teatru. D-ra Jenach, ca Hero, a jucat cu mult temperament și forțe naturală. În scena din actul al patrulea, unde o surprinde Leander în chilia ei, a fost foarte adorabilă. D-ra Hütter (mama) ca bună eroină dramatică, o cunoșcem încă de sub direcțiunea d-lui Berger. Amintim încă pe d-nii Neher, Hackenschmidt și Deutschinger, cari toți s'au priceput rorile și au scriut să le interpreteze. În pregătire este „*Lolo's Vater*” piesă din popor de L'Aronge, și „*Barrasige Fräulein*”, comedia în 4 acte de I. Rosin.

Dela manevrele române.

(Estrasă din „Monitorul Oficial”)

Marți, 27 Septemvre v. e., la orele 11/2, M. S. Regele, împreună cu A. S. Principele ereditar Bernard de Saxa-Meiningen și A. S. R. Principele Alfred de Saxa-Coburg Gotha, însoțit de D. general Poenaru, ministru de război, atașatii militari, oficerii, streini, cari au asistat la manevre, ună numerosă stată-majoră și cavaleria, încălecară și merseră pe terenul de manevre, în apropiere de Vlasluiu, în valea râului Bérladu, pentru revista și defilarea trupelor, ce au luat parte la manevre.

Sosirea Regelui fu anunțată prin salve de artilerie; ér d-lu general Barozzi, comandantul trupelor, i prezentă situația raportului. Suveranul trecu pe dinsinte trupurilor de armată III și IV, aședate în două linii, cu un front de aproape 3 kilometri, fiind aclamat cu frenetice străi.

În întâia linie se aflau 53 batalione, împărțite în colonă de atac și în două 32 escadrone, 26 baterii, colonele de munițiuni și ambulantele.

Apoi Majestatea Sa primi defilarea, care se făcu pe batalione în colonă de companii în glotă, pe escadrone și pe baterii. A. S. R. Principele moștenitor, cu stată-majoră ce comanda, a defilat în fruntea tuturor trupelor.

Artileria divisei de cavalerie, comandată de maiorul C. Costescu, era formată din două baterii călare. Această divizie a defilat mai întâi în trapă, după care Regele ordonă executarea unei șarje, cu toate regimentele desfășurate în o singură linie, care se făcu cu multă regulă.

Apoi toți oficerii generali și superiori se strinseră în cerc împregiurul Majestatei Sale, care făcu critica manevrei cu o competență cunoscută și apretiată de întreaga armată. În urmă, Suveranul arată înalta-i mulțumire d-lui ministru de război, d-lui șef al marelui stată-major și d-lor comandantii de corpuri de armată pentru silințele, ce au pus spre reușita acestor manevre, executate cu un efectiv de 35.000 oameni, cel mai mare, ce s'a strins până acum pentru asemenea scop. Oficerii adunați salutară cu strigări entusiaste cuvintele Regelui.

De pe câmpul de defilare, Majestatea Sa, împreună cu Augustii oșpeți și cu Principele moștenitor, încungiurată de ună numerosă stată-majoră, se întorse călare în oraș, unde la orele 5 1/2, ajunse la cartierul regal.

Toate străzile pe unde a trecut Suveranul, pentru a merge la câmpul de defilare, erau frumos împodobite cu drăpele, verdetă și arcuiri de triumf.

Defilarea, fiind favorisată, ca și manevrele, de un timp frumos, a fost împunctore, înfașurarea soldaților bărbătescă; ér pe fețele cetățenilor, în număr de mai multe mii, cari acopereau câmpul și înalțimile d'impregiur, veniți din diferite părți ale țerei pentru a asista la această strălucită sărbătoare, se vedea o bucurie generală.

La orele 7 seara, Suveranul oferă un mare banchet la palatul administrativ, la care luă parte în total peste 140 persoane.

La sfârșitul mesei, Majestatea Sa ridică următorul toast:

„Cu un simțământ de mândrie am străbătut, în aceste zile de manevră, vechite câmpuri de luptă, pe cari marele Domn al Moldovei a câștigat cea mai strălucită izbândă, care a hotărât de viitorul țerei și a avut chiar o înlăturare asupra evenimentelor din Europa. Numele lui Ștefan-Vodă și vitejia ostașilor săi găsi atunci un puternic răsunet în tota lumea creștină, și faptele sale reboinice au rămas pururea, ca o vrednică pildă pentru neamul românesc. Ele au implantat într'ensula virtuțile militare și după 400 ani, urmașii vitejilor din trecut au dobândit, prin sangele lor, mărirea și neatrănarea României. Salut, d-ru, cu deosebită bucurie, în aceste locuri istorice, o mare parte a armatei mele, și sigură fiind, că ea tot-deuna va pătrunsă de înalta sa datorie. Rădăcină paharul Meu în onora corpului III și IV, cari și-au atras, în timpul manevrelor, via Mea mulțumire. Sper, că veți păstra, de aceste zile pline de înălțare, o amintire totă așa de adâncă, precum este bucuria, ce o resimți de acum în mijlocul D-voastră.

„Să trăiască armata!”
Aclamații vii și căldurose salutară augusta cuvintare.

Apoi Majestatea Sa mai adăugă:
„Al doilea pahar îl ridică în onora județului și orașului Vlasluiu, cari cu dragoste și bucurie m'au întâmpinat împreună cu armata. Mulțumindu-le de căldurosa primire, urez județului și orașului prosperitate și bogăție. ér locuitorilor sănătate.”

După acestea d-lu ministru de război rosti următoarele cuvinte:

„Sire,
„Este o mare fericire pentru armată, când Majestatea Voastră se află în mijlocul ei. Acastă fericire, Sire, o are mai în toți anii, când Majestatea Voastră d'rigă la manevrele mari, înstruind-o și pregătind-o pentru ziua, când va fi chemată a-și face din nou datoria, așa precum Majestatea Voastră, când a sosit ac-a și mare, Vați pus în capul armatei și ați condus-o la glorie, inserind cea mai frumoasă pagină militară în istoria țerei, pagină, pe care secolii nu o vor pute șterge, precum patru secolii n'au putut șterge glorioșele pagini ale lui Ștefan-cel-Mare, a cărui umbră a trebuit să trăiască, când Majestatea Voastră, cu o ar-

mată independentă și glorioasă, ați mers pe locurile acelea, pe cari elu a luptat pentru neatrănarea și mărirea țerei, ast-fel cum Majestatea Voastră a luptat, câștigând-o și implantând-o pentru veșnic.”

„Armata, recunoscătoare Majestatei Voastre, plină de devotament, privește trecutul său cu mândrie și așteptă viitorul cu încredere, strigând din totă sufletul:

„Să trăiți Sire!
„Să trăiască M. S. Regina!
„Să trăiască A. A. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria!
„Să trăiască Principele Carol!
„Să trăiască iluștrii noștri oșpeți, A. S. Principele de Meiningen și A. S. R. Principele de Coburg!”

Cuvintele acestea înflăcărară pe oșpeți și în timp de câte-va minute, sala răsună în strigăte de „ura” și „trăiască.”

La orele 8 1/2 se făcu o retragere cu fapte și se trase un foc de artificii la grădina publică din deal, situată în fața palatului administrativ. Regele eși în balcon și fu viu aclamat de numeroșii cetățeni, ce se grămadiseră împregiurul palatului.

Suveranul bine-voi apoi a vorbi, cu multă afabilitate, cu oșpeții până la orele 10, când se retrase la cartierul regal, străbătându străzile orașului frumos iluminate și aclamat de public.

Dela procesul „Vulturului”.

Privitor la decursul acestui proces, la care scimă, că s'a vorbit numai unquresce, primim următorul raport:

Oradea-mare, 12 Octomvre n. 1894.

La 10 Octomvre n. s'a pretractat înaintea juriului de aici al șeselea proces de presă al „Vulturului”. Pentru Jidan era și de postă, când după talmad suntă opriți de-a lua parte la petracări etc, ast-fel cu eschiderea lor; juriul a fost compus din: Andrenyi, comerciant, Dr. Schweiger E. adv. Szokoly T. adv; Winkler învățător; Bartsch S. orologer; Molnar L. apotecar, Dr. Martony B. adv; Ujfalusy D. șefu postului; Dr. Nagy E. prof. la academia de drepturi; Dr. Makay P. adv. Köver S. adv. și Lovassy A. notar comitatensă și redactor, la „Szabadság”. Suplenți: Böszörményi G. adv. și Dr. Wallner Ö. fisic comitatensă. Președintele trib. Millye Gyula, juț K. Nagy S. și Steller A. notar Dr. Némethy J; procuror Dr. Bulyovszkx József.

Talmaciu: *Josif Vulcanu*, redactorul „Familiei”.

Sala era îndesată de public, mai toți Români din loc, ba încă și din provincie, iuriștii români din Oradea-mare în corpore, apoi mulțime de Unguri, ba încă și vița lui Israel a fost reprezentată prin vre-o câți-va. Era de față și faimosul protoprocuror Cserna Vincze din Dobrițiu, numit odinioară Vasile Cernit.

La întrebările prezidentului d-lu Justintu *Ardeleanu* raspunde, că e de 29 ani, născut în Chisindia (com. Aradului), căsătorit, e redactor responsabil, al foiei „Vulturul” și jurist absolut.

Privitor la primul articol incriminat (Rugăciune), D-lu *Ardeleanu* declară, că nu el e autorul articolului, d-ru cu voia lui s'a publicat și primesc răspunderea. Nici al doilea articol incriminat („Tatalu nostru”) nu este scris de d-nsul, d-ru primesc răspunderea și pentru acesta. Pentru al treilea articol („Oda gazetelor jidovesce”), deși l'a scos din foșora „Tribunei” (Nr. 214—1893) totuși primesc și pentru acesta răspunderea. D-lu adv. Nicolau Zigre, ca apărător, cere, că numărul acela al „Tribunei”, în care a apărut „Oda”, să se alature la acte. Procurorul se opune dicend, că în înțelesul legi de presă și răspunderea se pedepsece. Tribunalul însă hotără a se satisface cererei apărătorului.

Președintele provoca pe talmaciu, ca să constate dacă „Oda” apărută în „Tribuna” e identică cu cea apărută în „Vulturul”. Talmaciu Ios. Vulcanu constată, că ambele poezii, cu puțină deosebire, consună.

D-lu *N. Zigre*: Deore-ce „Oda” nu e alt-ceva, decât un răspuns foilor jidovesce, cari cu atata nerușinare și impertinență au agitată contra Românilor în decursul anului trecut, ceru, ca numărul dela 10 Aug. 1893, dintr'o asemenea foia, „Szabadszó”, ce apare în Budapesta, să se alature la acte, ca să se vedă, ce nerușinați sunt scriberii de pe la foile jidovesce.

Procurorul: deore-ce eu am ridicat acuză contra foiei „Vulturul”, care nu stă nici într'o legătură cu cele publicate în „Szabadszó”, ceru delaturarea cererei d-lui apărător. Tribunalul respinge cererea apărătorului.

Procurorul: Ceru, ca acuzatul să se fiă întrebă, dacă a mai fost condamnat.

Ardeleanu: Da, am fost pedepsit de 5-ori pentru delict de presă. de 2-ori pentru duell.

După încheierea procedurii de probațiune, urmăz vorbirea de acuzatiune a procurorului; care este plină de calumnie și epitete josnice la adresa presei române și a țării române.

D-lu *Nic. Zigre* a ținut apoi vorbirea de apărare.

(Va urma.)

Sciri telegrafice.

Budapesta, 15 Octomvre. Eri la orele 3 p. m., a sosit aici în tren separat regele sârbesc, care a fost salutat la gară cu inutul sârbesc. Regele Alexandru grăbi spre monarhul nostru, care îl primi cu mare bucurie și i strinse prietinesc mâna. Majestatea Sa recomandă apoi regelui Serbiei notabilitățile militare și civile, cărora regele Alexandru le strinse mâna și cătră cari elu adresă câte-va cuvinte.

Majestatea Loră urcară în trăsură deschisă, luându loc regele Alexandru la drépta, ér monarhul la stânga; între ovațiunile entusiaste ale mulțimei adunate, domnitorii plecară spre castelul din Buda, unde regele sârbesc fu primit de Kalnoky și de Wekerle.

Sera la 6 ore a fost dîneu la curte cu 62 de tacămuri. Majestatea Sa ridică următorul toast: „Rădăcină paharul meu în sănătatea regelui Serbiei, Alexandru!” Acesta răspunde: „Mulțumind Majestatei Voastre pentru cuvintele amicale, Vă asigur, că-mi voiu da totă silința, ca raportul bun dintre amândou statele să devină tot mai tare. Rădăcină paharul meu în sănătatea Majestatei Sale, a împăratului Austriei și a regelui Ungariei!” Urmă apoi cerce și la 8 ore sera Majestatea Loră merseră la operă, unde rămaseră până la finea reprezentațiunei. Astăzi merg la Gödöllő, unde se arangăză vânătoare.

Literatură.

A apărut Nr. 19 al revistei literare-beletristice pentru familia „Rândunica” cu următorul sumariu: Sorele, de Petrea dela Clușiu; Profesorul Iordache, de Marg. Moldovan; Dragoste, de Ilie Demetrescu; Secretarul și bucatarul, de Scribe și Mélesville; Între risipuri III. de T. Bocancea; „Vorba slaba”, de Brebenel; Rămurele: „Păoala” între Români, de Silv. Moldovan; Feliurite, de * * *.

DIVERSE.

Rasă bună. O foia spaniolă spune cu multă mândrie, că în America locuesce o părechă căsătorită cu numele Beniter, care în timp de 40 ani dela cununia a sporit populațiunea Spaniei cu 32 copii. Dintre acestia 26 sunt în viață, anume 20 băbați și 6 femei. Aceștia căsătorindu-se, unul dintre ei are 11 copii, altul 8, al treilea 7 etc. Dacă familia Beniter ar voi să se întrunescă la un prânz cinstit, ar trebui să taie cel puțin 4 junci.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maioră*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Octombrie 1894.

Renta ung. de aur 4%	122.10
Renta de corone ung 4%	96.60
mpr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.50
mpr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.60
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.50
Bonuri rurale ungare	95.90
Bonuri rurale croate-slavone.	96.50
Imprum. ung. cu premiu	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	142.50
Renta de harte austr.	98.95
Renta de argint austr.	98.95
Renta de aur austr.	123.70
Losuri din 1860	147.—
Actii de-ale Bancii austro-ungar	1033.—

Actii de-ale Bancii ung. de credit.	463.50
Actii de-ale Bancii austr. de credit.	368.50
Napoleon-d'or	9.88
Mărci imp. ger.	60.95
London (lire sterlinge)	124.15
Rente de corone austr.	97.90

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Octombrie 1894.

Banote rom. Camp.	9.80	Vend.	9.83
Argint român. Camp.	9.70	Vend.	9.75
Napoleon-d'or Camp.	9.84	Vend.	9.87
Galbeut Camp.	5.82	Vend.	5.87
Rubie rusești Camp.	132. 1/2	Vend.	—
Mărci germane Camp.	60.25	Vend.	—
Lire turcești Camp.	11.10	Vend.	—
Seris for. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

„ALBINA“ institutu de credit și de economii în SIBIIU.

Publicațiune

în sensul articol de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

- 1) Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ziua de 30 Septembrie 1894 face v. a. fl. 1.598.000 — cr.
  - 2) Pretensiunile institutului de imprumuturi ipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . fl. 1.767.032.64 cr.
  - 3) Valoarea ipotecelor luate de baza la susnumitele imprumuturi ipotecare este de . . . . . fl. 6.667.628 — cr
  - 4) În sensul § 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de fl. 200.000
- Acesta e indus în cont separat și plasat în efecte publice. Sibiu, în 30 Septembrie 1894.

Directiunea.

512,1-1

ISVORULŢ Matild de BODOK

cea mai cristalină, în acid-carbonic cea mai bogată apă minerală

alcalin-acide-ferruginosă a continentului.

Isvoru ferruginos de primu rang!

Medicamentu cu cele mai strălucite succese în contra maladiilor stomacului, în contra nervosității, în contra maladiilor cauzate din lipsă de sânge și cu deosebire în contra maladiilor femeilor etc.

Borviz de totă eleganța!

Apa minerală „MATILD“ se găsește în calitate prosperă în depositul subsemnatului: Brașov, strada Michael Weiss (ulita poștei) Nr. 12, în toate buturile și cele mai multe băcării.

Prețulu unei sticle de 1 Litru (fără sticlă) 5 cr.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului și depositu de exportațiune

IOSIF GYÖRGY

471,46—f.

(Transilvania.) Bodok. (Transilvania.)

Numere singurate în „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potu cumpăra în librăria Nicolae Ciurca și în tutungeria I. Gross.

Mâne
Tragerea

a ESPOȘIȚIEI din Losurile 1 a
LEMBERG.

Mâne
Tragerea

Căștig
Uprincipal
60,000 florini.

Recomandă IACOB L. ADLER bancher și zaraf, Tîrgul Florilor Brașov.

Anunciuri
(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise administrațiunii. În casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemint care crește cu câtu publicare se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octombrie 1894.

Budapesta—Arad—Teliuș

Trenu mixtu	Trenu de persón.	Trenu de persón. accel.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.
		10.—	8.05	2.15	pl. Viena . . . . . sos.	6.02	7.20	3.—		
		8.15	1.55	10.—	↓ Rudapest . . . . . ↑	7.55	1.20	6.30		
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	↓ Săboc . . . . . ↑	4.31	11.22	3.—	9.30	11.35
9.10	8.42	3.55	6.05	6.10	o. } Arad . . . . . { p. } sos.	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	o. } ↓	11.—	8.10	8.55		7.—
2.44	7.42	4.42		6.40	↓ Glogovest . . . . . ↑	10.48		8.44		6.47
3.15	8.20	5.03		7.07	↓ Gyork . . . . . ↑	10.25		8.20		6.18
3.32	8.33	5.14		7.18	↓ Păulș . . . . . ↑	10.11		8.08		6.02
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35	↓ Redus Lipova . . . . . ↑	9.58	7.29	7.56		5.47
4.30		5.50		7.58	↓ Conop . . . . . ↑	9.25		7.24		5.09
4.50		6.12		8.14	↓ Berzava . . . . . ↑	9.09		7.07		4.50
5.40		7.—	8.51	8.56	↓ Soborșin . . . . . ↑	8.21	6.33	6.26		4.—
		7.28	9.10	9.24	↓ Zm . . . . . ↑	7.45	6.07	5.40		
		7.54	9.50	9.50	↓ G. rasada . . . . . ↑	7.18		5.19		
		8.10	9.34	10.06	↓ Ili . . . . . ↑	7.08	5.44	5.08		
		8.28		10.24	↓ Brnicia . . . . . ↑	6.44		4.42		
	4.47	8.54	10.—	10.50	↓ Deva . . . . . ↑	6.02	5.17	4.10	11.32	
	5.04	9.08	10.11	11.04	↓ Simeria (Piski) . . . . . ↑	6.05	5.05	3.59	11.16	
	6.10	10.06	10.37	11.43	↓ Orătie . . . . . ↑	5.09	4.40	3.18	10.37	
	6.39	10.29		12.06	↓ Jibot . . . . . ↑	4.14		2.56	9.03	
	7.11	10.53		12.30	↓ Vint de jos . . . . . ↑	4.22		2.32	9.12	
	7.28	11.07	11.01	12.44	↓ Alb-ulia . . . . . ↑	4.14	3.59	2.14	8.53	
	8.13	11.54	11.10	1.02	so. } Teliuș . . . . . { pl. }	3.19	3.35	1.35	8.11	8.55

Budapesta, gara de vest—Rușava—Vercerova

Orient. Expres	Trenu de persón.	Trenu de persón. accel.	Trenu de persón.	Trenu de persón. accel.	Orient. trenu de persón.	Trenu de persón.	Orient. trenu de persón.	Trenu de persón. accel.	Trenu de persón.
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena . . . . . sos.	5.50		7.02	7.05 6.4
Vineri					↓				
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl. Budapesta . . . . . sos.	6.30	10.20	2.10	1.25 8.9
Circul. Sămb.	10.30	3.41	9.21	11.15	so. } Czegled . . . . . { pl. }	4.19	8.21		12.11 6.0
	10.40	3.46	9.03	11.21	so. } ↓	4.04	8.13		12.16 6.—
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	so. } Segherint . . . . . { pl. }	12.53	6.10	10.50	10.01 2.3
4.49	2.12	5.55	1.30		pl. } ↓	12.26		10.45	9.53 2.1
6.03	5.05	7.54	4.59		so. } Tuzsora . . . . . { pl. }	9.20		8.55	7.50 11.—
					pl. } ↓				
6.47	6.15	8.02	5.52		so. } Toplovet . . . . . ↑	8.28	7.13	8.49	7.42 3.3
	7.26	8.49	6.57		↓	7.25	5.53		6.56 1.3
	8.21	9.23	7.42		↓	6.48	5.10		6.28 12.3
	9.33	10.25	9.10		↓	3.39	4.05		5.39 11.1
		11.15	10.02		↓	4.35			4.40 8.9
			11.37		↓				
11.05		12.28	11.47		↓	3.15			5.0
		12.39	11.59		↓	3.02		4.35	3.23 5.0
		12.56	12.16		so. } Toplova . . . . . ↑	2.46			3.18 4.4
11.31		1.11	12.31		so. } ↓	2.21		4.05	2.51 4.4
11.37		1.20	12.40		pl. } Rușava . . . . . { pl. }	1.00		3.49	2.19
11.45		1.40			so. } ↓	1.—		3.40	2.10
10.55					↓	11.25		7.10	5.50
					↓				Dunin.

Brașov—Chezdi—Oșorhei

trenu mixtu	trenu de persón.	trenu de persón. accel.	trenu de persón.	trenu de persón.	trenu de persón.	trenu de persón.	trenu de persón.
4.50	8.50	3.10			pl. Brașov . . . . . sos.	8.19	1.50 7.20
5.36	9.33	3.43			↓ Prejner . . . . . ↑	7.41	1.20 6.42
6.49	10.46	4.35			↓ Seps S. Georg. . . . . ↑	6.35	12.29 5.36
8.33	12.40	5.55			↓ Covasna . . . . . ↑	4.55	11.13 3.51
9.19	1.26	6.32			so. } C-Oșorhei . . . . . { pl. }	4.—	10.30 2.45

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni

trenu mixtu	trenu de persón.	trenu de persón. accel.	trenu de persón.	trenu de persón. accel.	trenu de persón.	trenu de persón.	trenu de persón.
	6.10	11.28	4.20		pl. Simeria . . . . . sos.	10.33	3.24 8.47
	7.31	12.48	6.03		so. } Hateg . . . . . { pl. }	9.05	2.03 7.34
	9.55	3.40	9.05		pl. } Petroșeni . . . . . { sos. }	6.10	11.25 6.25
5.15	10.15	4.05			↓		9.48 4.54
6.20	11.27	5.10			↓		8.57 3.56
6.40	11.50	5.30			so. } Lupeni . . . . . { pl. }	8.25	3.21

Nota: Orela însemnate în stînga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate îndrepta de jos în sus. Numerii în cadrapi cu linii mai neînsemnate orele de noapte.